*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1961 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 17, 1961 No. 50. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ СКОРОЧУВАННЯ ТИЖНЯ ПРАЦІ ЯК ЗАСОБУ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ДО ПОВЗДЕРЖЛИВОСТИ В ДИСКУСІЇ ПРО ДОПОМОГУ ШКОЛАМ

Вашингтон. — 15-го березня президент Кеннеді на пресовій конференції заявив, що він є проти того, щоб зменшувати число тижневих годин праці, бо це не причинилося б до припинення економічної рецесії, тільки б її поглибило. Президент заявив, що економічну знижку треба поборювати такими засобами, щоб збільшити число затруднених, не зменшуючи числа тижневих годин праці, яке тепер і без скорочення пересічно є нижче від 40. На думку Президента треба змагати до того, щоб число безробітних не було більше, як 4% всіх затруднених. В лютому цього року число безробітних становило 6.8% всіх затруднених. Те число постійно міняється, але воно від 1958-го року звичайно виносило коло 5%. Під час високого затруднення за війни в Кореї відсоток безробітних становив 2.5. 15-го березня Сенат більшістю 63-ох до 27-ох голосів прийняв законопроєкт про те, щоб на поборювання безробіття признати суму $394 мільйонів. Ці гроші йшли б до тих районів, де число безробітних є від довшого часу надто високе. Конґрес нараджується над іншими урядовими проєктами про те, щоб поборювати економічну знижку. Президент говорив про різні розпорядження, ціллю яких є скріпити економіку за допомогою нових праць, які треба приспішити, хоч вони мали бути виконані в пізнішому речинці. Кеннеді заявив, що урядові аґенції даватимуть замовлення дрібним підприємцям, щоб цим способом затруднювати якнайбільше робітників. Президент висловив надію, що його 10-річну програму допомоги державам Латинської Америки ті країни приймуть із прихильністю і будуть спільно працювати із урядом ЗДА, щоб піднести економічний та культурний рівень свого населення.

Президент закликав до стриманости в дебатах про федеральну допомогу публічним початковим і середнім та приватним і парохіяльним школам. Він сказав, що коли заогниться ця дискусія, то це вийде на шкоду цій країні, бо вона послабить ЗДА і розбурхає релігійні пристрасті, які вже були успокоїлися. Дехто вважає, що ця заява Президента є делікатною пересторогою на адресу вищих католицьких духовників, які домагаються, щоб до урядового законопроєкту додати окремий пункт про допомогу приватним і парохіяльним школам. Члени Конґресу і уряд думають, що коли б так сталося, то могло б знову дійти до того, що Конґрес не ухвалив би в цьому році законопроєкту про допомогу шкільництву. Президент обіцяє, як це він робив вже давніше, що уряд готов розглядати окремий законопроєкт про позики для приватних шкіл. Президент давніше заявляв, що федеральна допомога приватним і парафіяльним школам є протиконституційною, але Конґрес може ухвалити окремий законопроєкт про те, щоб уряд муг дати довготермінові і низькопроцентові позики католицьким школам. Дехто побоюється, що коли б в законопроєкті про допомогу школам був і окремий пункт про допомогу парафіяльним школам, то Найвищий Суд ЗДА міг би визнати той законопроєкт за незгідний із Конституцією, і тоді не було б взагалі допомоги і публічному шкільництву, яка є конче потрібна. У зв'язку з цією справою 19 визначних протестантських і жидівських релігійних і світських провідників заявили, що вони підтримують урядовий законопроєкт в цій справі. Вони заявили, що це було б „дуже нещасливим, коли б деякі більші релігійні групи форсували свої власні інтереси таким способом, що це могло б послабити справу скріплення нашої основної виховної системи". В підкомісії в Палаті Репрезентантів високий адміністраційний урядовець д-р Едґар Фуллер заявив, що Конституція противиться, щоби держава допомагала академічним школам. Але секретар виховання Абрагам Рібікофф заявив, що урядовий законопроєкт є згідний із конституцією. Інший шкільний адміністратор Чарлз Г. Сілвер із Ню Йорку заявив в Комісії, що треба шукати виходу, як можна б дозволити на те, щоб федеральний уряд міг давати позики парафіяльним школам.

Конґрес привертає Айзенгаверові ранґу генерала армії

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 14-го березня ухвалила законопроєкт про привернення Двайтові Д. Айзенгаверові ранґи генерала армії, якої він мусів зректися влітї 1952-го року, коли його наменували були на кандидата на президента ЗДА. 1-го березня президент Кеннеді вислав був проєкт до Конґресу про привернення Айзенгаверові ранґи п'ятизіркового генерала, мотивуючи свій внесок тим, що Айзенгавер заслужився як військовик для американського народу, і тому недавній президент заслуговує на те, щоб йому повернути назад ту ранґу, яку він собі здобув більше як 40-річною службою при війську. Айзенгавер не користатиме з платні, яка прислуговує генералові армії, бо він дістає емеритуру як колишній президент в сумі $25.000 річно. Крім того він дістане по $50,000 річно на ведення бюра, в якому будуть працювати його дорадники і секретарі.

В АМЕРИЦІ

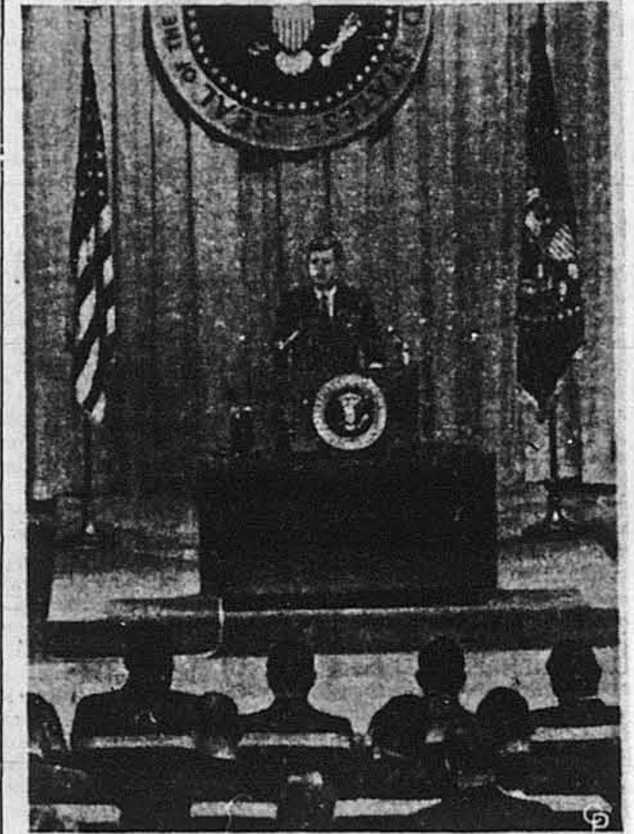
● **Представники Канади** заявили на нарадах у Вашинґтоні, що новий канадійський закон про мита, над яким тепер нараджуються в Оттаві, зовсім не є звернений проти ЗДА, щоб обмежити імпорт із Америки. Канада в останніх роках зменшує митні бар'єри, а не збільшує, твердили канадійські представники.

● **23-річний Аґа Хан**, який є духовим провідником 20 мільйонів ісмаільських мусулманів, відвідав 14-го березня президента Кеннеді, з яким конферував про справи, які цікавлять обидвох партнерів. Він вже зустрічався з Кеннеді в Парижі 5 або 6 років тому.

● **Віце-президент Ричард М. Ніксон** почав працювати в адвокатській фірмі Адамса, Дюка і Гезелтайна в Лос Анджелесі. Він не відкривав своєї власної адвокатської канцелярії, бо хоче мати доволі часу на політику. Ніксон був 4 роки в Конґресі, а після того був 8 років віце-президентом.

● **В Каліфорнії** в автомобільній катастрофі згинула славна англійська кінова зірка Белінда Лі. Авто їхало зі швидкістю понад 100 миль на годину, і під час того трісла опона, внаслідок чого авто скочило в рів. Три італійські кінооператори, в тому і наречений акторки Лі, важко поранені.

ПРЕЗИДЕНТСЬКА ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Президент Кеннеді відповідає на запити журналістів під час пресової конференції в середу дня 15-го березня

СТАН ЗДОРОВ'Я ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА УНС ЗНАЧНО ПОЛІПШИВСЯ

Ню Йорк. — Стан здоров'я головного предсідника Українського Народного Союзу і президента Українського Конґресового Комітету п. Дмитра Галичина тепер значно поліпшився і в лікарській опінії він є на шляху до повного видужання. Зворот до поліпшування наступив в середу, 15-го березня вполудне, після п'ятьох досить критичних днів. Голова УНСоюзу був перевезений до лікарні минулої п'ятниці, 10-го березня ввечері, після нещасливого випадку, як він упав на кам'яних сходах зупинки підземної залізниці та важко потовк собі голову. Від того часу він перебував на списку критично хворих. Щойно в середу, 15-го березня, наступив виразний зворот до ліпшого і недужий помітно вертається до повного здоров'я. Крім лікарів, зв'язаних з шпиталем, до якого п. Д. Галичина перевезено після нещасливого випадку, недужим ввесь час та зі знанням, відданістю і посвятою опікується д-р Олександер Лятишевський з Бруклина.

Кеннеді заповідає збільшену поміч ЗДА леґальному урядові Ляосу

Вашинґтон. — Президент Кеннеді заявив на своїй останній пресовій конференції в минулу середу, що він з „найбільшою увагою" стежить за подіями в Ляосі і що останні офенсивні атаки комуністичних бунтарів вказують на те, що вони хочуть внеможливити встановлення дійсно невтрального і спокійного та незалежницького стану в тій країні. Тому ЗДА — заявив Президент — рішені підтримати уряд і нарід Ляосу в їх змаганнях до цієї цілі. Президент натаврував ляоський комуністично-диверсійний рух, що користується активно підтримкою збоку Совєтів і комуністичного Китаю, як намагання „незначної меншини, що користується допомогою людьми і матеріялами з-зовні". Крім цього Президент висловив надію, що переговори теперішнього ляоського уряду з попереднім прем'єром невтрального уряду, який користувався підтримкою збоку комуністів, Суванною Фумою, доведуть до успішного кінця. За пресовими коментарями, ЗДА і інші вільні держави з Південно-східнього азійського оборонного бльоку (СЕАТО) занедбали допомогу прозахідньому таборові в Ляосі, під час коли Совєти безупинно постачали літаками ляоським комуністам зброю, виряд і „техніків" та мобілізували для них „добровольців" в комуністичному північному В'єтнамі. Тепер ситуація в Ляосі стала настільки грізна, що ЗДА рішилися направити занедбання. Сам Суванна Фоума розпочав свою подорож до Парижу, Лондону, Москви і Пейпінґу, щоб дістати підтримку для своїх плянів замирення в Ляосі.

ЗДА голосували в Раді Безпеки ОН в справі Анґолі проти Португалії

Об'єднані Нації. — На засіданні Ради Безпеки Об'єднаних Націй в минулу середу 15-го ц. м. відбулось голосування над внеском Ліберії, Цейльону і З'єдиненої Арабської Республіки, щоб до Анґолі вислати слідчу Комісію, яка прослідила б тамошні відносини у зв'язку з останніми заворушеннями в отій португальській колонії. Цей внесок перепав, бо „за" голосували тільки 5 держав, проти ніхто, а стримались від голосування 6 країн. Між отими країнами, що підтримали той внесок, були — крім названих трьох внескодавців — ще СССР і ЗДА, а стримались від голосування Англія, Франція, Вільний Китай, Еквадор і Чіле. Азійсько - африканський бльок 34-ох держав в Об'єднаних Націях негайно заповів зголошення цієї справи на Генеральну Асамблею. Найважливішим моментом в цій історії був — за однозгідним ствердженням пресових коментарів — факт, що ЗДА одверто підтримали так званий антиколоніяльний внесок, дармащо Португалія є союзником ЗДА і разом з ними належить до Північно - атлантійського пакту (НАТО). Становище ЗДА з'ясував більшою промовою Адлей Стівенсон, в якій він доказував, що ЗДА не вважають теперішньої ситуації в Анґолі загрозливою для світового миру і безпеки, але ляkаються, що відмовлювання соціяльно - економічних реформ, які стосувались би найширших верств 4-мільйонового населення Анґолі, може довести до подібного трагічного стану, як він настав в Конґо. Голосування ЗДА в справі Анґолі вважається за доказ зміненої політики американського уряду в справах азійсько - африканських народів. Для важности ухвали треба в Раді Безпеки 7 голосів „за".

НЮ ЙОРК ВІДДАСТЬ ПОКЛІН ШЕВЧЕНКОВІ НАУКОВИМ КОНҐРЕСОМ ТА ВЕЛИКОЮ МИСТЕЦЬКОЮ ІМПРЕЗОЮ В КАРНЕҐІ ГОЛ З КІНЦЕМ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Проф. Р. Смаль-Стоцький

Сен. Джекоб К. Джевітс

Ню Йорк. — Кінець тижня: п'ятниця, субота і неділя 17, 18 і 19-го березня, будуть для Української Громади в цій світовій метрополії всеціло під знаком роковин Шевченка та вшанування його пам'яті у сторіччя його смерти. Вже в п'ятницю, 17-го березня о год. 6-ій ввечері в приміщеннях Українського Інституту Америки буде врочисто відкритий присвячений роковинам Шевченка Конґрес Української Вільної Науки, що продовжуватиметься в суботу та закінчиться в неділю спільною науковою Шевченківською конференцією Наукового Товариства ім. Шевченка і Української Вільної Академії Наук о год. 3:30 по полудні та кінцевою пленарною сесією о год. 5-ій по полудні. В суботу, 18-го березня, після багатьох конференцій і доповідей, відбудеться о год. 7:30 ввечері в залях Народного Дому зустріч учасників Конґресу з громадянством. В загальному на Конґресі буде 38 шевченкознавчих доповідей та 3 промови.

Велика мистецька імпреза під назвою „Поклін Шевченкові" відбудеться в неділю, о год. 7:45 в репрезентативній залі Карнеґі Гол. Влаштовують її місцевий Комітет Об'єднаного Американсько-Українських Організацій, що виконує функції Відділу УККА, та Наукове Товариство ім. Шевченка, що буде господарем Наукового Конґресу. У програмі імпрези є промова голови Головної Ради Наукового Товариства ім Шевченка і голови Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, проф. д-р Романа Смаль-Стоцький з Маркетського університету в Мілвокі, Висконсин та промова сенатора З'єдинених Держав Джекоба Джевітса, що своїм зголошенням відповідної резолюції в Сенаті 19-го лютого 1959-го року започаткував закінчену опісля успішно законодавчу акцію в справі дозволу на побудову пам'ятника Шевченкові на публічній площі в столиці країни, Вашинґтоні. За це він заслужив собі також на честь неперебірливих нападів комуно-московської преси і пропаґандистів, що називають тепер сен. Джевітса „найбільшим реакціонером" в Америці. Мистецьку програму імпрези виконає наш репрезентативний хор „Думка" в складі кругло 150 співаків та в супроводі нюйоркської симфонічної оркестри, складеної із 60 інструментів. Хором і оркестрою диригує Іван Задорожний. В програмі будуть виконані вперше музичні твори відомого американсько-українського композитора покійного вже Павла Печеніги-Углицького, між ними кантата „Україна, скомпонована на тлі Шевченкових „Гайдамаків", кантата „Б'ють пороги" та інші. Солістами в програмі виступлять відомі артисти Марія Лисогір, Євген Курило та баритон Осип Стецура, що виконає оригінальну „Думу" композитора М. Фоменка. Організатори імпрез очікують, що в них, зокрема в зустрічі учасників Наукового Конґресу з громадянством та, головно, в мистецькій імпрезі в Карнеґі Гол візьмуть масову участь громадяни Ню Йорку й околиць, причиняючись цим і зі свого боку до достойного вшанування пам'яті найбільшого сина України, Тараса Шевченка в сторіччя його безсмертя.

Вшанування пам'яті Шевченка в Едмонтоні

Едмонтон, Алберта. — У п'ятницю, 17-го березня о год. 12-ій вполудне в авдиторії університету Британської Колюмбії у Ванкувері, відбудеться церемонія передачі колекції книжок з ділянки історії України, мовознавства, літератури, української культури, тощо, а крім цього портрету Тараса Шевченка, роботи проф. І. Кейвана, для Ванкуверського університету. Наступного дня 19-го березня о год. 3:15 по полудні в бібліотечній авдиторії Ванкуверського університету відбудеться прилюдна наукова Шевченківська сесія, присвячена сотим роковинам з дня смерти Т. Шевченка. У програмі сесії: вступне слово: інж. В. Мацьків — голова Осередку НТШ на Зах. Канаду; доповідь п. н.: „Тарас Шевченко і реакція царської Росії" — проф. д-р О. Старчук з Албертійського університету; доповідь на тему: „Майстерність поезії Т. Шевченка" — проф. д-р Ярослав Славутич з Албертійського університету; закриття сесії.

Ситуація селян в Україні гірша, як за панщини

Ню Йорк. — Одна з українських родин одержала тут розпачливого листа з України, автори якого описують нестерпно важке положення українських селян в Совєтському Союзі і подані факти в якому заперечують в основі все пропаґандивне писання комуністичної і т. зв. прогресивної преси про достатнє життя підсовєтського колгоспного селянства. Як виходить з цього листа, українські селяни живуть в куди важчих умовах, як вони були сто років тому за панщини, і що вони приречені на злидні та голодування. „Ми тільки при кінці січня, сказано в листі, скінчили возити буряки. Вивезли більше, як 6 тисяч корців, а заплатити нема кому, ні грошей, ні цукру. А збіжжя заробилисьмо з чоловіком цього 3 корці і ще говорять, що ще додадуть корець і Ти подумай, сестричко, як можна жити? А мама не робили в колгоспі, но обробили в літі город і бавили дитину, і син скінчив 10 кляс і гонить корову пасти, бо поступити трудно в якунебудь школу, бо не приймають, а як приймуть, то передають на іспити і тоді, як хто їм сподобається того приймуть. Приймають або партійців, або треба дати великі гроші, а таким, як ми, то за все дуже трудно".

ПІВДЕННА АФРИКА ВИРІШИЛА ВИЙТИ ІЗ СКЛАДУ БРИТІЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ НАРОДІВ

Лондон. — У третьому дні конференції прем'єрів одинадцяти держав приналежних до Британської Спільноти Народів внаслідок гострої критики і протестів деяких учасників конференції проти здійснюваної у Південній Африці расової сеґреґації прем'єр Південної Африки Гендрік Ф. Верверд склав заяву, що його країна не відновить свого членства в цій спільноті, після того, як дня 31 травня ц. р. вона стане республікою. Свою заяву Верверд ствердив, що Північна Африка не бажає довше належати до Британського Коммонвелту Народів, із яким вона була зв'язана протягом 30 років свого незалежного існування, і з Великою Британією, до якої вона належала понад 200 років. Розрив, що матиме далекосяжні, передусім економічні наслідки для Британської спільноти народів, наступив після дебати над справою расової сеґреґації в Південній Африці, під час якої деякі члени згаданої спільноти, особливо ж Індія, Ґана, Маляя і Цейлон, гостро критикували расову політику теперішнього південно - африканського режиму, вимагаючи її основної зміни. Відповідаючи на поставлені йому закиди, Верверд ствердив, що опоненти расової політики в Південній Африці толерують у своїх власних країнах прояви расової дискримінації і тому теж не мають права критикувати в тому напрямку Південної Африки. Подаючи як причину рішення про вихід з Британського Коммонвелту намагання інших членів Коммонвелту втручатися у внутрішні справи Південної Африки, Верверд перестеріг, що це може бути початком розпаду цілого Коммонвелту, бо свобідна асоціяція держав не може бути тривалою в такій ситуації, коли, замість об'єднуватися для здійснення спільних завдань, прем'єри окремих держав Коммонвелту займаються виключно нападами на інших членів цієї ж спільноти. Рішення Верверда вийти із складу Британської Спільноти народів викликало широку реакцію в публічній опінії Південної Африки й обурення серед політичної опозиції в цій країні, яка ставиться неґативно до расової політики екстремістичного уряду Верверда і поборює її. В політичних колах сподіваються, що вихід Південної Африки із складу Британської Спільноти ще не є дефінітивним і що вдасться знайти в цій ситуації ще компромісову розв'язку, яка дозволить Південній Африці на дальше перебування в складі Британської Спільноти. Південна Африка була разом із Канадою, Австралією і Новою Зеляндією основоположником Британського Коммонвелту Народів.

Конґо проти військ Індії — апелює до Міжнародного Трибуналу в Гаазі

Об'єднані Нації. — Конґолійський президент Жозеф Касавубу прислав дві депеші генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гаммершилдові, виступаючи раз як „Керівні власті Конфедерації конґолійських держав" та, другий раз, як „Керівні власті Конфедерації центральних африканських держав". Цю розбіжність номенклятури західні коментаторі пояснюють фактом, що самі конґолійці ще не з'ясували собі, яку мають прийняти нову назву для Конґа з новим здецентралізованим устроєм. Касавубу виступив проти транспортування до Конґа коло 4.000 індійських вояків, заявляючи, що їх приїзд погіршить ситуацію в Конґо, бо посилить тамошнє напруження. Касавубу мотивує своє твердження фактом, що Індія ставиться неґативно до теперішніх конґолійських властей, а індієць Расшвар Даял, керівник місії ОН в Конґо здобув собі опінію прихильника пролюмумбівських комуністів. Водночас Касавубу вимагає, щоб Об'єднані Нації передали до Міжнародного Трибуналу в Гаазі розгляд питання, чи резолюція Ради Безпеки з 21 лютого ц. р., яка уповажнила війська ОН у Конґо вживати силу, не перечить чартерові Об'єднаних Націй та не порушує суверенітету Конґа. Престиж президента Касавубу зріс в Конґо після повороту з конференції в Тананаріві, де 18-ть конґолійських лідерів визнали його за свого президента. Також комуністичний ватажок Антуан Ґізенґа з провінції Орієнталь потвердив, що він визнає в особі Касавуби президента Конґа. Тим часом виринають нові трудноці, бо різні ватажки почали проголошування „самостійности" обширів за племінним і релігійним поділом.

Хрущов заповідає недалеке вистрілення першого совєтського астронавта

Москва. — „Це вже недалекий час, коли перший совєтський сферичний корабель помчиться в міжплянетні простори з живою людиною на чердаку" — заявив чванькувато Нікіта Хрущов в своїй промові в Акмолінску в Казахстані кілька днів тому й гу його промову передавали на всі совєтські радіостанції. Проте Хрущов не сказав нічого ближче про пляни висилання ракетою на Марса чи Місяць або довкола Землі чоловіка, як, зрештою, і американські чинники подають про такі свої пляни лиш дуже скупі відомості. В. московському тижневику „Оґоньок" з 28 серпня і 11 жовтня 1959 року писалось про вишколювання трьох совєтських астронавтів, але після тих статтей совєтська преса дістала, мабуть, наказ про всякі такі речі — мовчати. Колишній голова американської Крайової адміністрації для справ аеронавтики і сферичного простору, д-р Т. Кейт Ґленнан, заявив недавно в Клівленді, що — на його думку — Америка буде здібна вислати першого астронавта під кінець цього року.

У СВІТІ

● **Західньо - німецький канцлер** Конрад Аденауер виїхав, як що року, на весняний відпочинок над озером Комо в північній Італії. Він повернеться до Бонну коротко перед своїм відлетом до Вашингтону, що передбачений на 12 квітня. Аденауер має 84 роки.

● **Конференція держав Британського Коммонвелту в Лондоні**, прийнявши у склад своїх членів Республіку Кипр, телефонічно запросила президента Кипру архиєпископа Макаріоса взяти участь в дальших нарадах. Ще три роки тому арх. Макаріос був в'язнений англійцями на молому острівці на Індійському океані.

● **Японський уряд**, який був стурбований відкликанням з Токіо американського амбасадора Даґлеса МекАртура мол., великого приятеля Японії, негайно дав свою згоду на нового амбасадора, професора Гарвардського університету Едвіна Райшауера, який прийшов на світ в Японії і має японку дружиною.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

ОН знову в сліпому куті

Вже не раз траплялося, коли в Об'єднаних Націях не можна було впродовж тижнів скомплектувати 11-членну Раду Безпеки. Постійним явищем в ОН є також затяжні закулісові спори над формулюванням компромісових резолюцій у різних справах. Але такого видовища, як його тепер має світ, ще не бувало: вже більше як тиждень 15-та Генеральна Асамблея не вспілі розпочати нарад, не узгіднивши денного порядку.

15-ту Генеральну Асамблею перервано 21-го грудня минулого року з уваги на Різдвяні свята і зміну влади в З'єдинених Державах, а відновлено її 7-го березня ц. р., з 31 неполагодженою справою. Багато з тих справ опинились на денному порядку тільки для демонстраційного зазначення, так би мовити, принципового становища внескодавців, без ніяких виглядів на практичну полагоду, — як ось справи відносин у Мадярщині, комуно - китайської окупації Тибету, летів американських літаків над Совєтським Союзом, скарга Куби проти „американського імперіялізму", проблема об'єднання Кореї, проблема арабських втікачів з Палестини, дві скарги проти расової політики в Південно - Африканському Союзі, справа „поліпшення добросусідських відносин між Заходом та Сходом чи хоча б справа збільшення числа членів Ради Безпеки й Економічно - Соціяльної Ради. Наперед було ясно, що дебатування над цими справами не тільки не приведе до будь-якого практичного висліду, але ще й загострить міжнародну атмосферу. А що і совєтські, і західні лідери частенько повторювали в останніх тижнях-місяцях фрази про потребу злагіднення міжнародної атмосфери чи навіть припинення холодної війни, автоматично виринула логічна думка обмежити цю сесію тільки найнеобхіднішими діловими справами.

Але совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико відразу цьому спротивився. Він схильний зредукувати число точок денного порядку цієї сесії Генеральної Асамблеї, але на базі торгу „точка за точку", себто на базі гнилого компромісу, який вимагав би від Заходу визнання рівности між такими справами чистої комуністичної напасти, як скарга Куби проти ЗДА й скарга СССР з приводу американських летів, і такими наявними, трагічними в наслідках актами агресії, як здавлення мадярської революції та масове винищування тибетців китайцями. Водночас Громико в розмовах з Стівенсоном і Хрущов у розмові з Люелином Томпсоном в Новосибірську вимагали перевести нові дебати над справою міжнародного роззброєння. Однак, президент Кеннеді покликав до життя окрему комісію, яка має виготовити новий плян міжнародного роззброєння, а що це велетенська проблема, то ця комісія не буде готова зі своїм звітом перед серпнем цього року. Отож президент Кеннеді у своєму листі, що його передав амбасадор Томпсон, запропонував Хрущову не бавитися на Генеральній Асамблеї в переливання з пустого в порожнє, а відновити у вересні ц. р. переговори про міжнародне роззброєння у вузькому гурті. Проте, для Хрущова це було б „запізно". Він прикривається облудними фразами про загрозу для миру і т. п., але західні коментатори слушно пов'язують його становище з 22-им з'їздом компартії СССР, який має відбутися в жовтні і на який Хрущов хоче прийти з новими „успіхами".

Отож, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй, ще не почавшись, зайшла у новий сліпий кут. Члени ОН хвилюються, тим паче, що багато делеґатів приїхали до Ню Йорку, щоб виголосити промову, яку надрукували б їхні крайові газети, і мерщій від'їхати назад. Інші твердять: чи варто витрачати стільки часу на придумування способу, як Генеральній Асамблеї заощадити час? Це дійсно парадоксальна ситуація, яка не додає поваги цій світовій установі.

Конґрес Вільної Науки

Виявлена українською спільнотою у вільному світі ініціятива у достойному вшануванні пам'яті великого пророка української землі, апостола української правди й науки у сторіччя його смерти, зокрема почин найстаршої української наукової установи — Наукового Товариства ім . Шевченка провести з нагоди цього сторіччя Світовий Конґрес Української Вільної Науки, знайшли широкий відгомін не тільки у вільному світі. Совєтські офіційні чинники, які не плянували спеціяльних урочистостей для вшанування пам'яті Шевченка у сторіччя з дня його смерти, а всю вагу хотіли покласти на урочисте відзначування 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка, що припадає на 1964 рік, були примушені включитися й собі у це святкування, передусім з політичних мотивів, щоб применшити значення Шевченківських святкувань у вільному світі. Знеславлюючи, з одного боку патріотичні інтенції української еміґрації в започаткуванні цих святкувань і знецінюючи такі її з кожного погляду позитивні акції, як встановлення пам'ятників Шевченкові у Вінніпеґу й у Вашингтоні, Москва та її комуністична експозитура кинулися, з другого боку, вшановувати пам'ять Шевченка урочистими зборами й імпрезами, уже не тільки в Києві та в інших містах України, але навіть у Москві. Однією з таких імпрез було „урочисте засідання" у Великому театрі в Москві 10-го березня ц. р. з участю ЦК КПСС і уряду, проводів письменницької і мистецької спілок СССР. Про те, що головною спонукою для проведення цього урочистого засідання була активність української еміґрації, свідчать виступи головних промовців на цьому засіданні Н. Ґрібачова й О. Гончаря, які затавровували „метушню", мовляв, маленьких групок, буржуазних українських націоналістів закордоном і їх намагання „кинути тінь на творчість великого поета".

Рішучим запереченням цих совєтських спроб здискредитувати не тільки започатковане у вільному світі вшановування пам'яті Шевченка в 1961-му році, але й саму українську спільноту, її ролю і значення, буде перша Сесія Світового Конґресу Української Вільної Науки, що відбудеться в днях 17-19 березня ц. р. у Ню Йорку. Ціла програма і зміст цієї Шевченківської Сесії доводять повну безпідставність совєтських тверджень про „купку відщепенців", „маленькі групки" отих проклятущих „буржуазних націоналістів": тож в рямцях цієї сесії виступить понад 40 українських науковців із промовами про Шевченка і доповідями на шевченкознавчі теми в усіх якнайширших аспектах Шевченкової творчости і біографії. Вже самий зміст приготованих на цю Сесію праць показує всю різнородність і ширину заторкненої в них проблематики, куди багатшої, основнішої і свобіднішої, як на влаштовуваних останніми роками в СССР Шевченківських наукових конференціях.

Тому перша Сесія Світового Конґресу Української Вільної Науки матиме своє значення не тільки як маніфестація української науки і її досягнень у вільному світі, в умовах свобідних наукових дослідів і свобідної наукової думки, — вона матиме велику й видатну вагу для розвитку шевченкознавчих й інших українознавчих студій, для їх поширення і збагачення працями і дослідами, які під сучасну пору неможливі в Україні під совєтським режимом з огляду на існуючі там режимні обмеження і партійні настанови, що сковують усякий розвиток наукової творчости і думки. З цього погляду Конґрес Вільної Науки причиниться напевно у великій мірі також і до поширення та збагачення шевченкознавства в Українській ССР, хоч і буде це діятися знову ж таки з метою протиставити ці праці дослідам і надбанням українських науковців у вільному світі.

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

Ринок праці, проблема безробіття і питання чимраз більшого попиту на кваліфікованого робітника є під цю пору найвразливішими елементами економічного життя ЗДА, де по суті завважується зростаючий оптимізм серед індустріяльних і торговельних кол. В атмосфері недалекої вже весни постають і надії на посилену господарську активність.

Однак, кілька днів тому секретар праці, Голдберґ змінив свій дещо оптимістичний погляд на положення ринку праці і заявив, що безробіття осягнуло 5.800,000 осіб, і що воно найбільше від 1941-го року. Що питання безробіття є надзвичайно важливим господарським моментом, в цьому не може бути ніякого сумніву. Але все таки не можна погодитися із статистикою Голдберґа, яка представлена в неправдивій проєкції, і тому її трагізм — переяскравлений. Це є правда, що в 1941-му році ми мали 5.800,000 безробітних, але тоді вся робітна сила американського народного господарства становила не більше як 57 мільйонів робітників. Тобто, на тодішній час, 5.800.000 робітників без праці утотожнювалося із загальним безробіттям, яке перевищувало 10% цілости національної робітної сили. Сьогодні ж цих 5.8 мільйона безробітних являють собою тільки 8% цілости робітної сили країни, яка становить уже коло 70 мільйонів осіб. А беручи до уваги те, що навіть в час просперитету на американському ринку праці завжди існує т. з. „нормальна квота безробіття", яку обчислюють на 2.5 - 3% цілости робітного ресурсу країни, сучасне положення не є таким трагічним. Під цю пору безробіття зросло на 5% понад, так би мовити, нормальний свій рівень, тоді як двадцять років тому воно більше як на 7% перевищувало нормальний рівень. Розуміється, така інтерпретація положення сильно змінює загальний погляд на проблему. Важко тільки розгадати, чому Голдберґ не проаналізував своєї заяви точніше.

Одначе, серйозности сьогоднішнього безробіття не розцінюється, так би мовити, чисельністю, його коріння треба шукати в іншому аспекті, а саме в його причиновості і характері. Це безробіття не є виявом тільки коньюнктурного чи сезонового коливання ринку, але воно спричинене передусім прогресом продукційної технології, про що згадувалося вже в попередніх „Оглядах економічних подій". Технологічний поступ в економіці країни продовжив безробіття вже й по господарській рецесії 1957-58 рр. І існуюча тенденції автоматизації та спеціялізації виробничого процесу загрожує довгим періодом відносно високого безробіття і після загальної поправи ринкового положення.

Приспішення автоматизації в промисловості спричинене кількома факторами: наростаючою конкуренцією европейських індустрій, аґресивністю робітничих спілок і наявною зисковністю раціоналізації.

Економічний просперитет в Европі підсичує там раціоналізацію, капіталовклади і піднесення продуктивности індустріяльних підприємств. Щоб витримати конкуренцію, американські підприємства мусять і собі прискорено раціоналізуватися, щоб обнизити кошти виробництва і доставляти на міжнародні ринки товари по конкуренційних цінах. Автоматизація є єдиним сприйнятним засобом тому, що обниження коштів продукції неможливе шляхом редукції робітничих платень. А зиски із автоматизації і спеціялізації дуже великі і доведені хоч би фактом, що, не зважаючи на рецесію, багато компаній осягнуло несподівано великі прибутки.

Не є таємницею, що безробіття найбільше проявилося серед некваліфікованих і напівкваліфікованих робітників, тоді як індустрія ставить велике запотребування якраз на кваліфікованих та висококваліфікованих робітників, і скаржиться на їх брак. Це є нормальний вияв автоматизації і технічного проґресу у виробництві. Єдиною відповіддю на цю проблему є перевишкіл робітної сили, зменшення її некваліфікованих і збільшення кваліфікованих кадрів. Про це вже знають і підприємці, і провідники спілок, і відповідальні люди з адміністрації. Дженерал Моторс, Дженерал Електрик, Форд, Дженерал Гарвестер і інші великі компанії намагаються зарадити лиху, але їхні намагання недостатні. Вони вспілі вишколити тільки одну десяту частину наростаючого запотребування на висококваліфікованого робітника. Тут треба потужної державної або хоч би державою підсиленої вишкільної і перевишкільної системи. Інакше диспропорції на ринкові праці не поладнається.

А безробіття вдарило вже сильно й по робітничих спілках. Найвищі установи американського робітничого об'єднання АФП - КІО прийшли до переконання, що кількість членів у спілках зменшується, бо старі члени відходять, а нових тяжко дістати, та й відсоток організованого робітництва у відношенні до цілости робітної сили має спадкову тенденцію. Зрештою, це нормальне явище і в час господарської рецесії.

А на тлі такої поважної ситуації на ринку праці керівники індустрії і торгівлі думають, що вони вже на порозі економічного піднесення. Запроєктовано інвестиційні пляни на 34.5 більйона долярів, лише на 3% нижчі від капіталовкладів за 1960-ий рік. Президент корпорації Крайслера, Л. Колберт, заповідає весняний розгін в автовій індустрії, що, на його думку, спричинить ріст виробництва сталі і загальне поліпшення в американському народному господарстві. А що цікавіше, за останній тиждень лютого та перший тиждень березня і золоті резерви ЗДА не обнизилися.

М. Ч.

Мирослав Прокіп

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН

(II)

4.

Проводячи розрізнення між російським народом і імперіялістичною верхівкою імперії, український народ свідомий того, що російський народ неоднократно був інструментом в руках своїх керівників і створював базу у їхній політиці поневолювання не-росіян. Часто гасла ненависти й погорди до не-росіян мали живий відгук серед частини російського народу. Важко знайти докази на те, щоб великі злочини народовбивства чи русифікації знаходили осуд провідної верстви російського народу. Чимало росіян боролися і борються проти комуністичної диктатури, але водночас мало доказів на те, щоб впарі з тим ішла їхня ворожість до політики поневолювання не-росіян.

Правда, живучи постійно під антидемократичним диктаторським режимом, російський народ не завжди мав змогу одверто засудити таку політику свого уряду. Але, з другого боку, є чимало росіян, які одверто таку політику підтримують. Навіть контрольована совєтська преса не може укрити таких явищ. Недавно, в 1960 році голосною була на сторінках московської „Литературной Газети" полеміка Максима Рильського з Константином Паустовським з приводу образливих коментарів Паустовського на адресу українського народу.

Русифікаційна і імперіялістична політика ЦК КПСС і уряду СССР діє також на частину російської меншости в Україні. Живучи на Україні, деякі росіяни стають свідомими або несвідомими інструментами русифікаційної політики Москви. Звичайно, так вислуговуються панівному режимові також деякі українці та інші не-росіяни в Україні, але вони ніщо інше як продукт офіційної політики Кремлю в не-російських республіках Совєтського Союзу.

Ще складнішу проблему творить ставлення російської еміґрації до українського народу. Вона майже без вимків відноситься вороже до визвольної боротьби не-російських народів СССР, зокрема України. В більшості російські еміґранти не визнають навіть тих формальних прав не-російських народів СССР, які за ними мусів був визнати Кремль. Вони звичайно розглядають СССР як єдину Росію, а всю визвольну боротьбу не-росіян вони таврують як здогадне намагання „розчленувати Росію", дармащо ні Україна, ні Білорусь, ні Прибалтика, ні Грузія — це не Росія. Російська еміґраційна преса підтримує державницькі аспірації народів Африки, але вона глуха й сліпа, коли мова йде про визвольну боротьбу народів СССР.

Причина такого великодержавного шовінізму російських еміґрантів, мабуть, в тому, що, як писав видатний російський пюбліцист і історик Георгій Федотов, „в умах не лише ліберальної, але й революційної російської інтеліґенції закоренилося наївне переконання, начебто російська держава, в противагу до західних держав, постала не шляхом насильства, але внаслідок мирної експансії" — („Новий град", Ню Йорк, 1952, ст. 188). До речі, цей погляд російських еміґрантів точно відповідає офіційним теоріям ЦК КПСС і уряду СССР про так зване „проґресивне значення" завоювань не-російських народів царатом".

За імперіяльну Росію стоять і такі росіяни, які називають себе демократами. Вони забувають, що про федерацію чи будь-яку співпрацю з іншим народом може свобідно рішати тільки справді самостійна і державна нація. Треба відмітити, що коли минулого року польський журнал „Культура" в окремому російському виданні згадав, що Польща заінтересована в самостійності України, деякі російські групи цю згадку зіґнорували, а інші заявили, що полякам не треба мішатися в, мовляв, внутрішні справи Росії, або що української самостійности хочуть тільки українські еміґранти. Найцікавіше, однак, те, що, проповідуючи такі віджилі теорії, російські еміґраційні групи водночас заявляють, що вони борються за справжню свободу російського народу. Вони забувають, що, як писав згаданий уже Федотов, „не може держава, яка спирається на терорі на половині своєї території, забезпечити свободу на другій половині" (ст. 198).

5.

Існуюче від часу поневолення України Росією ставлення більшости російської провідної верстви до українського народу утруднювало або й унеможливлювало нормальні зв'язки між обома народами. Це творило головну перешкоду для співпраці українських і російських політичних груп перед революцією і в часі самої революції, коли Тимчасовий уряд в Петербурзі заявив себе ворогом державних аспірацій українського народу. Таке становище російських антикомуністів не змінилось, як відомо, і впродовж останніх сорока років. Наприклад, в умовах еміґрації, в 1920-их роках пробували українські соціялісти - революціонери домовлятися до спільних акцій з російськими есерами, але спроби ті не вдавалися, бо, як писав відтак Микита Шаповал у своїх споминах („Щоденник" том II, Ню Йорк, 1958, ст. 35), росіяни вели „акцію про велику Росію", а українці про самостійність.

Наприкінці другої світової війни деякі українські і російські антикомуністичні кола робили також спроби знайти спільну базу для боротьби проти Кремлю. Але ті розмови не дали результату, бо зорганізований ген. Власовим т. зв. Комитет Освобождения Народов России (КОНР) на ділі заперечував державну самостійність України та інших не-російських народів. Аналогічне було становище російських еміґраційних груп на початку 1950-их років, в часі організування т. зв. Со-

(Продовження на стр. 4-ій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ШКІЛЬНА РАДА при УККА І БАТЬКИ

У звязку з поміщеним у „Свободі" з дня 11-го березня ц. р. дописом під повищим наголовком — Шкільна Рада подає до відома:

1) Районова педагогічна конференція, що відбулася 5-го березня ц. р. у Ню Йорку, була стисло фаховою конференцією, призначеною в першій мірі для управ та учителів шкіл українознавства.

2) Згідно з обов'язуючими правильниками батьківські комітети при школах українознавства є допоміжним тілом при даній школі і тісно співпрацюють з управами школи на терені даної школи. Свої евентуальні завваги, пов'язані з працею даної школи, батьківські комітети передають управі даної школи і з нею обговорюють шляхи поправи існуючих в даній школі відносин. Справи, що переходять компетенцію управи даної школи — передає управа школи своїм надрядним чинникам. Як досі Шкільна Рада при УККА не одержала від управи згаданої в дописі школи українознавства ніяких писем у тих справах, що свідчило б про те, що батьківський комітет при згаданій школі не мав і не має ніяких вимог чи завваг.

3) Шкільна Рада при УККА передає свої зарядження управам шкіл, які не є зобов'язані інформувати про їх зміст батьківські комітети.

4) Шкільна Рада високо цінить співпрацю батьків з усіма управами шкіл; без тісної співпраці шкіл українознавства як з батьками, так і з широкими колами українського громадянства Шкільна Рада не могла б досягнути намічених цілей. Така співпраця є доконче потрібна і Шкільна Рада проводить її за устійненою схемою і розробленим пляном.

Шкільна Рада при УККА

Ню Йорк, 14 березня 1961.

ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ВИСТАВКИ В НЮ ЙОРКУ

У „Свободі" за 10-го березня ц. р. на стор. 5. є згадка про мій образ у статті „Шевченківська виставка в Ню Йорку". Про нього сказано, що це образ з життя Шевченка. Це неточна інформація. Картина представляє Шевченкового „ченця", себто полк. **Семена Палія**. Малюючи цей образ, я мав на увазі уступ, який починається від слів:

„І в келії, неначе в Січі,
Братерство славне ожива".

Доля Шевченка була в дечому подібна до долі Палія, якого теж заслали на Сибір. Пишучи поему „Чернець" Т. Шевченко міг думати про цю схожість долі. Я хотів помістити коротку інформацію біля мого експонату на виставі, але з технічних причин довелось обмежитися невеличкою етикеткою, де зазначено англійською мовою назву картини: "The Monk" by R. Patchowsky, based on poem by T. Shevchenko."

Хибно зазначено теж прізвище естонського поета п. Ранніта, як Араніт.

Р. Пачовський

Вашингтон, 12 березня 1961.

ПРО „ЦАРЯ" ПЕРИКЛА

В „Свободі" з дня 9-го березня ц. р. в статті Американської Ради „Чотири пункти президента Кеннеді", закралася дуже яскрава помилка, яку належало б справити. Там сказано між іншим: „Саме це мав на увазі Кеннеді, коли цитував слова царя Перикла".

Фактом є, що Перикл ніколи не був царем, тільки дуже визначним державним мужем клясичної атенської республіки, в часі найвищого розквіту геленської демократії. Цитовані слова взяті з його славної похоронної промови в 431 р. перед Христом, яку повністю навів Тукідид в свойому неперевершеному творі „Пелопонеська війна".

А. Заплітний

Дітройт, Міш.

Петро Одарченко

ШЕВЧЕНКО — ГЕНІЯЛЬНИЙ МАЙСТЕР ПОЕТИЧНОГО СЛОВА

(5)

З надзвичайною майстерністю дає Шевченко зорові образи вечора: „вечір чарував поета чарівною зміною тонів, фарб, освітлення ... Отже, констатувати можна те, що Шевченко подарував нам клясичні малюнки тихого, ідилічного вечора у витриманому ляпідарному стилі" (О. Дорошкевич. Цит. праця, ст. 168):

Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє;
Радіють люди, що одпочинуть.
А я дивлюся і серцем лину
В темний садочок на Україну:
Лину я, лину, думу гадаю,
І ніби серце одпочиває.
Чорніє поле, і гай, і гори,
На синє небо виходить зоря.

„Цей малюнок, — каже О. Дорошкевич, — ... визначається тим, що тут пейзаж перш над усе дається в наприямі процесу, динаміки: „сонце заходить, гори чорніють", нарешті — „на синє небо виходить зоря" ... А друге, тут пейзаж — тільки художня рама для жанрової сценки, для змалювання сутожиттьової картини або виявлення власного настрою автора. В такому ж дусі динаміки, руху, процесу й більшість інших, найхудожніших малюнків Шевченка" (О. Дорошкевич. Там же). Отже Шевченко у своїх словесних малюнках дає не тільки лінії, кольори, але одночасно відтворює і рухи своїх „малярських" образів:

За сонцем хмаронька пливе,
Червоні поли розстилає,
І сонце спатоньки зове
У синє море; покриває
Рожевою пеленою,
Мов мати дитину...

Геніяльний малюнок весняного вечора в Україні дав Шевченко у своїй безсмертній поезії „Садок вишневий коло хати". Тут майстерно сполучені зорові образи з звуковими. Тут маємо зразок поєднання трьох талантів Шевченка: Шевченка — маляра, Шевченка — співця і Шевченка — поета. Російський письменник І. Турґенєв у своїх спогадах про Шевченка пише: „Раз, пригадую, він (Т. Шевченко — П. О.) прочитав мені свій чудовий вірш „Вечір" (Садок вишневий і т. д.) — і прочитав його просто, щиро; сам був зворушений і зворушив усіх слухачів" (Зб. „Спогади про Т. Шевченка" К. ДВХЛ. 1958, стор. 429). „Ця поезія, — каже Ів. Франко, — це немов моментальна світлина настрою поетової душі, викликаного образом тихого, весняного українського вечора ... Як бачимо, поет без ніякої особливої прикраси, простими, майже прозаїчними словами малює образ за образом; та придивившися ближче, бачимо також, що ті слова передають власне найлегші асоціяції ідей, так що наша уява пливе від одного образа до другого, легко, мов той птах, що ґраціозними закрутами без маху крил пливе в повітрі все нижче і нижче. В тій легкості й натуральності асоціювання ідей лежить увесь секрет поетичної принади цього вірша" (І. Франко. Із секретів поетичної творчости. І. Франко. Вибір творів. Ню Йорк-Париж. Видання НТШ 1956, стор. 321 - 322).

Як відомо, цей вірш Шевченко написав весною 1847 р. в похмурому петербурзькому казематі Петропавлівської кріпости. Високу оцінку поезії „Вечір" дала Марієтта Шаґінян у своїй праці про Шевченка. „У Тараса Шевченка, — пише вона, — є один вірш, написаний в казематі, зовсім невеликий, п'ятнадцять рядків. Сам поет ніколи не міг його читати без сліз. У цьому вірші мова йде про звичайну правду буття — про селянську вечерю після праці у полі, — і написаний він найпростішими словами, навіть з повторенням того самого кореня „вечір" чотири рази під ряд у чотирьох рядках:

Садок вишневий коло хати,

Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатирі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

Сім'я вечеря коло хати,
Вечірня зіронька встає,
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх,
Сама заснула коло їх,
Затихло все... Тільки дівчата
Та соловейко не затих.

... Що ж так страшно діє, „хапає за душу" в цьому вірші?

Стіни каземату, де писав Шевченко, розсунулися, щоб впустити куточок утраченого ним світу. Може ніколи більше не побачить його поет... Але зараз він його бачить в усій його принаді і красі, як ніколи раніше не бачив. Загостреність відчуття, біль утрати, розуміння, — передати б його, та — краса саме приймає на себе цю функцію, „мати хоче научати, так соловейко не дає", і соловей, урочисте тьохкання його в темних гілках, стає господарем становища, мистецтво промовляє своє повне слово в тиші — ось що, разом із величезним пережитим щастям творчости, сказав у своєму творі Шевченко..." (Марієтта Шаґінян. Цит. праця стр. 8-9).

Величезне мистецтво поетичного слова М. Шаґінян бачить також у вірші „Понад ставом увечері" (із поеми „Сова"). Велич цього вірша Шаґінян вбачає в тому, що Шевченко зумів тут створити мистецьке узагальнення за допомогою найпростіших слів і образів. „Може саме узагальнювальна глибина, — каже М. Шаґінян, — і захоплює почуття слухача в цих віршах:

Понад ставом увечері
Хитається очерет.
Дожидає сина мати
До досвіта вечерять.
Понад ставом увечері
Шепочеться осока.
Дожидає в темнім гаї
Дівчинонька козака.
Понад ставом вітер віє,
Лози нагинає;
Плаче мати одна в хаті,
А дівчина в гаї.
Поплакала чорнобрива,
Та й стала співати;
Поплакала стара мати,
Та й стала ридати.
І молилась, і ридала,
Кляла все на світі...
Ох, тяжкі ви, безталанні
У матері діти.

Тільки одна дія в природі — вітер. Поет показує два горя: материнське — в хаті і горе зарученої дівчини — в гаю. Обидві чекають того, кому не судилося вернутися. Плаче мати, плаче й дівчина. Але далі паралель зникає. Дівчина поплакала і заспівала. А в матері плач перейшов у тяжкі ридання. Так мало слів тут, але надзвичайна сила відчувається в цих словах.

(Далі буде)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Діти і юнацтво — в поклоні Шевченкові

Святкуємо вимковий ювілей — Шевченковий 1961 рік. Разом з батьками вшановує Генія України і наше молоде покоління.

Для якнайповнішого пізнання постаті й життя Тараса Шевченка та зрозуміння і сприйняття Шевченкового Слова, поставленого на сторожі нації, для поглиблення й активно-творчого вияву культу духового володаря України нашими дітьми, „Об'єднання Працівників Дитячої Літератури" проголошує оцим змагання-конкурс юних авторів на літературні й образотворчі праці Тараса Шевченка.

Участь у конкурсі можуть брати юні автори до 18 року життя, а оцінка надісланих праць буде проведена окремо для молодших авторів до 14 р. життя і для старших авторів від 15 до 18 року життя (включно).

Літературні — в найширшому розумінні цього слова — твори, це оповідання, нариси, вірші, статті, шкільні задачі і всякі інші писані праці юних авторів на будь-яку тему, зв'язану з постаттю, життям, літературною і мистецькою творчістю Т. Шевченка, його ідеями і поглядами та його культом у минулому й сучасному. Всі праці мусять бути самостійні і писані власноручно юними авторами (на одній сторінці паперу). Розмір праць довільний. У випадку більшого розміру (понад 3 сторінки шкільного зшитка) слід надіслати машинопис праці, але попри це мусить бути долучена початкова сторінка рукопису.

Образотворчі праці це оригінальні (не копійовані) рисунки і малюнки юних авторів на будь-яку тему, зв'язану з Т. Шевченком, у тому ілюстрації до його творів.

Кожна надіслана праця має бути підписана прибраним ім'ям або гаслом юного автора. До кожної праці має бути долучений коверт із написаним зверху прибраним ім'ям або гаслом і датою народження юного автора. Всередині заклеєного коверта має бути картка з прибраним ім'ям або гаслом, дійсним ім'ям і прізвищем юн. автора, його докладна адреса, чи є учнем і якої української школи і членом якого українського молодечого товариства та потвердження учителя, пароха, виховника чи проводу молодечого т-ва, або батька-матері, чи іншої достовірної дорослої особи, що надісланий твір це вповні самостійна, без сторонньої допомоги праця юного автора.

Реченець надсилання праць — до 30 червня 1961 року на адресу:

NASHYM DITIAM — OPDL
39 Jennings Ave., Toronto 9. Ont., Canada.

Праці можуть надсилати юні автори індивідуально, а виховні установи (рідні школи, курси і под.) і клітини молодечих товариств (МУН. ОДУМ, Пласт, СУМК, СУМ, УКЮ і інші) можуть надсилати їх збірно. Надсилка праць індивідуально не виключає надсилки інших праць цих самих юних авторів збірно, одначе один автор не може брати участи в конкурсі більше як трьома літературними і трьома образотворчими працями.

Надіслані праці розгляне і оцінить оціночна комісія ОПДЛ, зложена з письменників, педагогів і образотворчих мистців.

За найкращих п'ять праць — окремо в категорії молодших авторів і окремо в категорії старших авторів і окремо за літературні, та окремо за образотворчі праці — будуть признані нагороди (разом двадцять), а крім нагород будуть дані „грамоти нагороджених". Крім нагороджених будуть дані „грамоти відзначених" юних авторів.

Нагороджені праці будуть поступово опубліковані разом із знятками-портретами юних авторів у редаґованому ред. колеґією ОПДЛ дитячому місячнику „Веселка", а теж у інших журналах і пресі. Відзначені праці будуть по змозі теж опубліковані. Всі опубліковані автори дістануть авторські примірники з дедикацією редакції.

Нагороди уфундовують наші установи і видавництва і їх виказ буде поданий окремо.

З оригіналів надісланих праць буде влаштована в міру змоги окрема виставка в більших осередках українського поселення.

Вислід конкурсу буде проголошений восени 1961 року з докладними підсумками про кількість і успіхи учасників: а) з окремих країн українського поселення, б) з окремих місцевостей, в) з окремих шкіл і под., г) з окремих молодечих товариств. Так крім індивідуальних переможців будуть проголошені як переможці з відповідною черговістю теж окремі молодечі товариства і рідні школи.

Шляхом конкурсу, як своєрідної духово-творчої олімпіяди наше молоде покоління виявить свій культ та своє пізнання життя і творчости нашого національного генія-пророка і одночасно виявить свої юні таланти на славу своїм батькам-матер'ям та на майбутню службу цим найвищим ідеям, для яких жив, творив і задля яких карався найбільший син України.

Торонто — Ню Йорк, у березні 1961-го Шевченкового року

Управа Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

Рочестер напередодні Шевченківського Концерту

Українська громада міста Рочестер, Н. Й., починає Шевченківські Святкування Концертом у честь Національного Прометея. За ініціятивою Українського Конґресового Комітету, Відд. Рочестер, сформовано Ювілейний Комітет, до якого увійшли усі об'єднані місцеві організації. Створено Комісії підготовки до святкувань. Для задокументовання Ювілейного Року в рочестерській громаді вирішено випустити пропам'ятну книжку, в якій поміщено статті про Тараса Шевченка обома мовами, знімки учасників Ювілейного Концерту, програму та оголошення. Для піднесення рівня Концерту запрошено до участи в програмі позамісцеві мистецькі сили, а саме з Торонта: пані Стефанія Федчук, бувша співачка люксембурської та французької опери, відомий із своїх виступів по Америці п. Григорій Ярошевич-Манько з дружиною, та балетну пару: балетмайстра Ярослава Заварихин і п. Лесю Білошицьку; з Боффало візьме участь артистка театру В. Блавацького пані Ірина Лаврівська, та з баритоновим сольом виступить п. Зенон Мягкий.

Два найкращі хори міста Рочестер виступлять на концерті. Співачка пані Галина Колодуб - Тимочко виконає дві сольові точки, а популярні своїми виступами на багатьох національного характеру імпрезах, пані Анна Парута і Марія Климців виступлять в дуеті. Не сміємо поминути імени особи, яка всею душею посвятилася мистецькому приготуванні концерту, а саме мистецького референта місцевого УКК пані Аполінарії Барвінок - Карабиневич.

Концерт відбудеться в найкращій концертовій залі нашого міста, в залі Істман Театру, в неділю, 19-го березня. Концерт попередить Панахида за душу сл. п. Тараса Шевченка в українській автокефальній православній церкві св. Покрови о год. 11.30 перед полуднем.

Бажаю подати до відома усіх, що чистий прибуток рішено передати на фонд побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні.

Національним обов'язком кожного українця на терені Рочестеру є піддержати підготовчу працю Організацій та взяти активну участь у Концерті. Хай усі наші Установи та їхні члени поголовно спричиняться до піднесення рівня і поширення засягу цих наших національних поминок! Ми повинні відзначити ці Великі Роковини так, як годиться членам політично-зрілої та культурної нації — гідно, достойно, об'єднано та масово!

Марія Крамарчук

Шевченківська виставка в Альбертівському університеті

З нагоди сторіччя з дня смерти Тараса Шевченка бібліотека університету, разом із слов'янським відділом та осередком НТШ у Едмонтоні, зорганізувала виставку творів найбільшого українського поета та праць про його творчість. У центрі виставки, що розташована напроти входу до бібліотеки на першому поверсі, приміщено портрет Шевченка — виконання мистця І. Кейвана. Серед виставлених книжок є раритети з бібліотеки імени Романа Гонсета, що входить до університетської як її складова частина.

● **В студії Василя Авраменка в Ню Йорку при 12 Ст. Маркс** Плейс будують висвітлені українські фільми: перший „Мавп'ячий король", кольорова казка для дітей, і другий „Забутий край" або „Марійка невірниця" — драма з карпатського життя. Висвітлення фільмів відбудеться в суботу дня 18 березня ц. р. двома сеансами: о год. 5.30 і 7.30 веч. і в неділю дня 19 березня одним сеансом о год. 3-ій по полудні. На закінчення сеансів буде показаний танковий фільм, перед початком якого Леонід Полтава виголосить коротке слово про українське кіно.

У Шевченківський Рік

Почавшеся Шевченківський Рік Усі наші більші й менші громади схочуть відмітити роковини смерти Т. Шевченка різними імпрезами, в цьому концертами чи подібними музичними інпрезами. На жаль, ніхто досі не подбав про видання добре зредаґованих збірників музичних творів до поезій Шевченка, щоб дати в руки диригентів хорів чи співочих гуртків потрібний нотний матеріял. Знаємо, що музика до „Кобзаря" багата, але на книгарських полицях її майже нема, а ці твори, які кружляють у відписах, рояться, звичайно від помилок. Крім цього неодин з живих композиторів має нові твори, яких немає спроможности опублікувати. Канадійський Шевченківський Комітет проголосив навіть, які твори треба виконувати на Шевченківських святах, але не подав, де їх дістати, а знаю, що в продажі їх майже нема. Побажаним було б видати збірку творів для діточого, мішаного й чоловічого хорів, а також збірку сольо - співів, розуміється тільки до поезій Шевченка. Для цьогорічних святкувань ледви чи буде ще спроможність видати такі збірки, але в 1964 році святкуватимемо 150 роковини з дня народження поета, тому є ще час подумати і приготовити такі музичні видання.

Не від речі було б, якби Шевченківський Комітет проголосив конкурс для музичних творів; це був би один з виявів вшанування пам'яті пророка, може й під знаком вічности.

О. З.

Вечір української пісні і танку у Твин Ситі, Міннесота

4-го і 5-го лютого в залі школи св. Константина в 8-ій год. вечора відбувся вечір української пісні і танку танцювальної групи „Черемош". Брали участь: танцюристів — 43 особи, співаків — 4, склад оркестри — 5, піяно супровід — 2 — всього 52 особи, не враховуючи мистецького керівника п. Петра Королевича, заповідача — пані Катерини Гуцал, (п. М. Папіж) світлооформлення. Програма складалася з двох частин:

В першій частині виконано: Верховина, Аркан, Гуцульська коломийка, Гопак, Катерина і Гуртовий гопак — дітьми від 7 до 13 років. — В другій частині: Загальний гопак, Хоровід дівчат „Марина" — взятий з Харківщини, „Чармолодиця" — сольо танок, танок — „Віз" — спільний танок хлопців і дівчат, взятий з Хмельницької области, Подільський козачок — дует, — виконання дорослими членами гуртка і Загальна коломийка всього ансамблю. Танці переплітались співом: — Дует панни Л. Курилко і Славомира Луцева: — „Коли розлучаються двоє" і „Місяць на небі". Тріо — „Бабусю голубко", „На підзамчі", „Сіяв мужик просо" і „Туга за весною" — у виконанні панночок Лідії Курилко, Уляни Крамарчук і Тані Гринишин, і сольоспів Л. Курилко, — „Місяцю ясний", і „Ой казала мені мати". — Якщо взяти разом два дні їхнього концерту, то вони мали понад 500 глядачів, своїх і чужинців.

Зупинимось на успіхах концерту. Думаю, що подаючи відгуки деяких фахівців мистців, які по закінченні концерту дякували керівникові, дадуть вам повну уяву успіху концерту.

Керівник Балетної Школи в Міннеаполісі п. Штенґель: — „Бачив ваші виступи раніше, але сьогодні, — щось надзвичайне, специяльно два нові мною ніколи не бачені танки: — „Марина" і „Віз". Де ви їх взяли?"

О. Булавицький — артист-маляр: — „Дуже дякую, щось надзвичайне, особливо ті два нові танки".

Пані О. Карп'як - Бенцаль — артистка Українського Театру Бенцаля і Блавацького: — „Знаючи умови праці на сцені, трудно уявити, як можна вивести гурт 43-х чоловік на таку малу сцену, щоб кожний з виконавців, виконуючи такі складні кроки, не зробив помилки. Кожний знав своє місце. Прекрасно вив'язалося оформлення хороводів „Марина" і „Віз". Чужинці були захоплені". — Вона сказала, що „виконання останнього концерту було найвищим досягненням упертої праці керівника танцювальної групи п. Петра Королевича з доростом і старшими, не дивлячись, що стан його здоров'я не є блискучий".

Єдиним проханням до всього колективу танцювального гуртка „Черемош", — дати концерт на пам'ятник Т. Г. Шевченкові в Америці, так, як зробили в Канаді, це буде ваш вклад в загально - національну політичну акцію українців вільного світу.

Щира подяка керівникові танцювальної групи „Черемош" і всім танцюристам, оркестрі і співпрацівникам за роботу, яку вони провадять, а керівникові за передачу свого уміння молодшій ґенерації.

Валентина Єрмоленко

Свято Державности у Фініксі, Арізона

За старанням Організації Український Народний Дім в дні 22-го січня українці міста Фініксу, відсвяткували Свято Державности та Незалежности України. Проклямацію Українського Дня, підписану губернатором Феннінон прочитав п. Вдовиченко. Програма Свята - Академії складалася з деклямацій дітей та сценки „Україна закована в кайдани" в супроводі рецитації імен наших славних Героїв, що впали в боротьбі з ворогом за волю України.

Англомовний щоденник „Арізона Ріпаблік" помістив коротку статтю під наголовком: „Юкрейніянс ту Аффірм Файт Аґенст Редс", згадуючи, що Україна була першою жертвою московських комуністів, та першою нацією, що поставила збройний спротив проти червоної Москви. — Пан Донченко сказав змістовний реферат про постання українського уряду Центральної Ради аж до дня проголошення Самостійности та злуки українських земель, в одну Українську Соборну Державу.

При організуванні національних свят українці міста Фініксу повинні договоритись та зорганізувати Об'єднаний Комітет всіх організацій міста Фініксу, або зорганізувати відділ Українського Конґресового Комітету, який мав би повновласть організувати загальні національні свята. Можна оминути багато непорозумінь, і енерґію української громади вдалось би запрягти до конструктивної роботи.

Д. Владимір

Українці у Фестивалі Інтернаціонального Інституту в Дітройті

Інтернаціональний Інститут в Дітройті, один з найбільш активних цього роду інституцій у ЗДА, влаштовує Фестиваль, який відбувається в днях 17, 18 і 19 березня. Участь в ньому бере 14 національних груп, а між ними Українська Секція Інтернаціонального Інституту, яка займає одно з передових місць при Інституті і є одною з найактивніших. Українську Секцію очолює група в Америці роджених українок під головуванням пані Ольги Еколс (Блажовська). Головою Координаційної і Плянової Комісії є пані Емілія Запорожець, а головою Відділу Добровольців є панна Ольга Шустер (Шустакевич), яка є теж членом Дирекції Інституту.

У Фестивалі українська група матиме три виступи а саме — першого дня український обід під зарядом пані Ольги Пюрко, другого — українські вінкоплетини з участю Української Танцювальної Групи під проводом панни Йоанни Драґінда, а після цього весільний бенкет під зарядом пані Стефанії Дуб, а третього дня — концерт і український буфет, під зарядом пані В. Галаченко. Українська Секція тішиться великою популярністю серед американської і різнонаціональних груп і є солідно піддержувана місцевою українською громадою.

А. Б.

Переклад Біблії на сучасну англійську мову — „бестселлер" у ЗДА і Англії

Ню Йорк. — В понеділок 13-го березня появився переклад Нового Заповіту на сучасну англійську мову у видавництві Оксфорд енд Кембрідж Юніверсіті Прессес, і зразу став найбільше купованою книжкою в Лондоні і Ню Йорку. Перший наклад вийшов у мільйон примірників, з чого 250.000 призначені на ЗДА і Канаду. Одна лондонська книгарня впродовж 30-ох мінут всі отримані примірники випродала. Нюйоркська книгарня в понеділок і вівторок продала 350 примірників, і вже плянує збільшити замовлення на цю книжку, якої мали їй прислати 5,000 примірників. Інша книгарня в Ню Йорку продала в понеділок 100 примірників. Ця Біблія — це переклад із латинської і грецьких рукописів на теперішню англійську літературну мову.

Уряд плянує купити за мільйон долярів 3,000.000 вакцини д-ра Сейбіна

Вашингтон. — Цього року восени буде готова в більшій кількості вакцина д-ра Алберта Сейбіна, яка має забезпечувати проти поліо, і яку можна буде вживати доусно, а не за допомогою щеплення. Президент Кеннеді плянує купити 3 мільйони доз цієї вакцини за приблизно один мільйон долярів, як тільки вона появиться на ринку. Уряд плянує заморожувати цю вакцину і тримати її на випадок вибуху епідемії поліо. Частину цієї вакцини використовували б на дальші досліди, щоб зовсім зліквідувати недугу дитячого параліжу, на яку деколи нездужають і старші особи. Д-р Сейбін, який є професором медичного відділу при університеті в Сінсіннаті, заявив, що епідемії поліо належать вже до минувшини, і тому він гадає, що уряд не повинен магазинувати таку велику скількість його вакцини, якою треба негайно щепити населення, в першу чергу дітей, щоб до решти знищити недугу поліо, що ще кожного року вимагає деякого числа жертв серед дітей і старших в цілій країні.

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН

(Продовження зі стор. 2-ої)

вета Освобождения Народов России (СОНР) та Координационного Центра Антибольшевицкой Борьбы (КЦАБ). Крім того в обидвох випадках російські еміґранти намагалися поширити диверсію серед українців, організуючи групки збаламучених, підкупних або прямо аґентурних елементів, як здогадних репрезентантів українського народу.

Як показала остання українсько - російська зустріч на форумі Дискусійного Клюбу круглого стола в Ню Йорку, в грудні 1960 року, російські діячі далі стоять на становищі збереження імперіяльної єдности Росії. При тому вони пропонують не-росіянам так звану протирежимну плятформу боротьби, хоч їм добре відомо, що не-російські народи поневолені в СССР не тільки комуністичною диктатурою, але також російським імперіялізмом, і мусять боротися проти обох сил. Тому передумовою наладнання українсько - російських взаємин є визнання росіянами самого принципу державної самостійности України і непротидіяння визвольній боротьбі українського народу.

6.

На тлі численних виявів великодержавного шовінізму в СССР і на еміґрації, особливе місце належить тим росіянам, які протиставлялись чи протиставляться такому курсові, і змагають до побудови взаємин між Україною і Росією та іншими не-російськими народами на принципах взаємного респекту і невтручання у внутрішні справи. В найновішій історії українсько - російських взаємин особливе місце належить згаданому вже Георгію Федотову. Живими в українській пам'яті завжди будуть такі російські імена як академік Олексій Шахматов, Олександер Герцен, Карло Брюллов, Василь Жуковський, Кіндрат Рилєєв і інші.

Завжди тоді, коли появлялися такі російські одиниці, які визнавали право українського народу на державну самостійність, зразу створювались умови для українсько-російської співпраці.

Під час німецької окупації України в другій світовій війні в різних містах чимало росіян із російської меншости в Україні виявляли прихильне ставлення до українського народу і його аспірацій. Такі росіяни були схильні розглядати українців як господарів української землі, а себе як рівноправних громадян України, і тому вони знаходили повне зрозуміння і підтримку відповідальних українських чинників на місцях.

Деякі успіхи в розумінні зв'язків з росіянами мало також українське протинімецьке підпілля в часі другої світової війни. Як вказують свідчення безсторонніх обсерваторів, до цих спроб нав'язали також члени українського визвольного підпілля в 40-их і 50-их роках в совєтських концентраційних таборах, де вони співпрацювали з російськими антикомуністами, що визнавали право не-росіян на державну незалежність. Один з таких очевидців, німецький лікар Йозеф Шольмер розповідає про такі російські групи в концентраційних таборах та про їх співпрацю з неросіянами (Joseph Scholmer "Vorkuta". Weidenfeld and Nicolson, London 1954, p. 194). Інший свідок, австрійський соціяліст, Карль Фішер, також колишній совєтський в'язень, склав перед Міжнародною комісією для дослідження концентрарійних таборів свідчення, в яких говорив, що українські політичні в'язні, хоч здекляровані вороги не тільки комунізму, але й російського імперіялізму, йшли спільним фронтом з росіянами у справах спільних інтересів всіх в'язнів ("Les documents de tribune libre. Commission internationale contre le regime concentrationaire", Plon, Paris 1959, p. 269).

(Далі буде)

В Південній Кореї існують далі політична непевність і господарська криза

Сеуль. — Поділ країни на північну комуністичну й південну вільну, економічна криза, безробіття та надмірні пристрасті в народі — це чотири причини лиха сучасної Південної Кореї, що їх вичислив прем'єр Джан Чанґ у пресовому інтерв'ю. Якраз у минулу середу 15 березня минув рік від вибуху революційних демонстрацій внаслідку пофальшування парляментарних виборів за президентури Сиґмана Рі. Як відомо, ці демонстрації продовжувались в квітні і довели до зречення Синґмана Рі, створення нового уряду та вибору нового парляменту. Але в Південній Кореї не настав політичний спокій, ні нема великої поправи господарських відносин. Південно-корейський прем'єр звернув увагу на такі причини того стану, як постійне цькування цілим північно-корейським комуністичним пропаґандивним апаратом, що кожну найменшу нагоду використовує для сіяння неспокою і внутрішньої ворожнечі почерез свої радіопередачі в південно-корейському народі, — а далі — на факт справжнього фінансового банкрутства, що був в Південній Кореї під кінець урядування Синґмана Рі. Чужинецькі обсерватори признають, що режим Чанґа викорінив зло хабарництва та виправдують Чанґа тим, що він не міг зробити чудес. Чанґ, як і його попередник спирається на тісний союз із З'єдиненими Державами.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ЯРА СЛАВУТИЧА

З нагоди виходу в світ п'ятої збірки поезій Яра Славутича, О а з а (надрукована наприкінці минулого року в Едмонтоні), недавно зорганізований Літературно - Мистецький Клюб улаштував 5-го березня авторський вечір. Крім поета, що читав уривки з недрукованої великої поеми, у вечері взяли участь декляматори та співаки Едмонтону. Доповідь про творчість Яра Славутича зробив критик Юрій Гаморак. Проф. Д. Березенець, у супроводі пані Валентини Доброліж, виконав дві пісні на слова поета, а саме: „Монолог Мазепи перед шаблею" (з опери „Мазепа") та „Отаман Стрілець" — музика Миколи Фоменка. Твори поета рецитували Олександра Черненко, Д. Муринка, Р. Осташевський і д-р Іван Прокоп. Програмою вечора керував мистець Вадим Доболіж. Присутніх було 200 осіб. **Н. В.**

● **У Франції** застрайкували в минулий вівторок один мільйон державних і приватних службовців. Державні установи були закриті, шпиталі приймали хворих тільки з нещасливих випадків. В Парижі не чистили вулиць, наречені не могли дістати дозволу на вінчання, а автомобілісти не могли дістати дозвіл на їзду.

● **Кол. японський прем'єр Шіґеру Йошіда** буде головою Комітету для приймання кол. президента Айзенгавера, коли той приїде в листопаді цього року до Японії з відвідинами. Офіційно запросило Айзенгавера Т-во японських абсольвентів Колюмбійського університету, що його президентом був колись Айзенгавер. Насправді, японський уряд хоче направити погане враження, що його зробили в ЗДА і вільному світі минулорічні авантури в Токіо, внаслідку яких Айзенгавер відкликав свої відвідини до Японії.

Спорт

„ТРИЗУБ" І УСК ЗДОБУВАЮТЬ ДАЛЬШІ ПЕРЕМОГИ

Филаделфійський „Тризуб" виграв чергові свої змагання за футбольну Чашу ЗДА з місцевим противником Юрик Тракерс. Перемога „Тризуба" 4:1 була вислідом переваги нашої дружини впродовж цілих змагань минулої неділі 12-го березня. **Ворота** для „Тризуба" здобули: Нога 3 (в цьому 2 з карного) та Манджіні.

УСК Ню Йорк в останніх мистецьких змаганнях на своєму грищі в цьому сезоні переміг минулої неділі 12-го березня твердого противника Готу з вислідом 3:2. Це були змагання за першість „Великої Десятки" Нім. Ам. Футбольної Ліґи.

В змаганнях за мистецтво Футбольної Ліґи Стейту Ню Джерзі зустрінулись 12-го березня два українські клюби „Чорноморська Січ", Нюарк та „Січ", Елизабет. Обидва наші клюби поділилися точками, закінчивши змагання нерішено 3:3. Розіграні минулої суботи 11-го березня та неділі 12-го березня відбиванкові першенства СУАСТ— Схід в Українській Централі в Пасейку дали у висліді наступних переможців другої рунди розгривок за першість відбиванки українців на Сході ЗДА: в конкуренції чоловіків першуном став Б. С. К. Ньоман перед Пластом з Ню Йорку, а далі Пласм, Пасейком та „Тризубом"; в конкуренції жінок перше місце здобув „Довбуш" Ню Гейвен, перед „ТризубомГТ", УСК-ом, „Чорноморською Січчю" і другими дружинами „Тризуба" і „Ч. Січі". Чемпіонами СУАСТ — Схід на сезон 1960/61, вчисляючи висліди обидвох рунд змагань, стали: УСК „Довбуш" — Ню Гейвен серед жінок, Б. С. К. „Ньоман" Савт Рівер серед чоловіків та УРСТ „Тризуб" — Филаделфія серед юначок.

КАНАДА ЗДОБУЛА ЧЕМПІОНАТ СВІТУ В ГОКЕЇ

В змаганнях за першість світу в гокеї, які закінчилися минулої неділі 12-го березня в Швайцарії, чемпіонами вийшли канадійці дружини Смок Трейл Ітерс. Змагаючись в групі восьми країн, канадійці здобули шість перемог та лише одну нерішену. Однакове число точок мали теж чехи, але канадійці опинилися на першому місці завдяки кращому відношенні воріт 17:5 в порівнянні до воріт чехів 17:8. Третє і дальші місця здобули по черзі: Совєтський Союз, Швеція, Східня Німеччина, ЗДА, Фінляндія і Західня Німеччина.

Перших шість країн цих мистецтв в цьому і ЗДА, заквалiфікувались до турніру чемпіонів, який відбудеться наступного року в Кольорадо Спрінґс, Колорадо, ЗДА.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

НЕДІЛЯ, 19-го БЕРЕЗНЯ 1961:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Василія, Відд. 339, в год. 3:00 по пол., в домі Укр. Громади, при 3322 Н. Лавренц вул. — С. Лупацій, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Квартальні Збори С-ва „Любов", Відд. 37, в год. 3:00 по пол., в залі УНДому, при 214-216 Фултон вул. — А. Гнатюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори 83 Відд. ім. І. Франка, в год. 12:30 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Френклін вул. — Ст. Гавриш, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Місячні Збори Відд. 370, приблизно в год. 11:45 (по відправі посліднеої Служби Божої), в клясі української школи св. Михаїла. На Зборах буде порушена справа датків на пам'ятник Шевченка у Вашинґтоні. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секретар.

РОЧЕСТЕР ,Н. П. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Від. 217, в год. 2:00 по пол., в залі парохіяльний, — при 305 Hudson Ave. — В. Колдансь-кий, рек. секр.

БОФФАЛО, Н. П. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі при Філмор й Онейда вул. Управа Відділу урядує кожної неділі у згаданому місці і часі. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Димитрія, Від. 288, в год. 11:00 перед пол., зараз по Службі Божій, в церковній залі. — Д. Мушастий, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 84, в год. 4:00 по пол. точно, в залі УНДому, при 279 Кінґс Драйф. — П. Дудко, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва Преч. Діви Марії, Відд. 259, в год. 1:00 по пол. в церковній залі, при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 423, в год. 1:00 по пол., в залі Української Бесіди, — при 2410 Вест Шикаґо Еве. — На Загальних Річних Зборах Т-ва в дні 12-го лютого цього року перевибрано стару Управу на 1961 рік, а саме: С. Куропась, голова, Т. Носієвич, секр. — Місячні Збори на майбутнє відбуватимуться в кожну другу неділю місяця, в год. 1:00 по пол., в домівці Відділу. — Т. Носієвич, секр.

Посмертні згадки

Вероніка **ШКОЛЯР**, — членка Відд. 14 УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., померла в дні 9-го грудня 1960 р. Покійна народилася 1917 р., в селі Порхач, пов. Сокаль, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Тимофія та малолітню доньку і сина. Похорон відбувся 12-го грудня м. р., на цвинтар Gates of Heaven, у Випнані, Н. Дж. — В. Й П.!
М. П. Отрок, секр.

Іван **ЧАБАРАНОК**, член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325 УНСоюзу в Бруклині, Н. Й., помер в дні 9-го січня 1961 р. Покійний був членом багатьох Товариств, а саме Українського Народного Дому та Українського Дем. Клюбу. До Америки Покійний прибув в 1910 р. Народився 1887 р. в селі Носів, пов. Підгайці, Зах. Україна. Покійний полишив у смутку сина Василя і його дружину Магдалину, доньку Лену Чабаранок та 6 внуків. Панахида за Покійного була відправлена у пох. заведенні, а Поминальне Богослуження — в укр. кат. церкві. Покійного поховано на цвинтарі St. Johns Cemetery у Queens Village, N. Y. — В. Й. П.!
А. Цюпа, секр.

Іван **БІЛІНСЬКИЙ**, — член 173 Відд. УНСоюзу у Вілмінґтоні, Дел., помер 13-го січня 1961 р., по важкій недузі. Покійний народився 1890 р., в селі Билина, Зах. Україна. Полишив у смутку чотирьох синів і доньку. Похорон відбувся 16-го січня 1961 р., із пох. заведення до церкви св. о. Миколая, на цвинтар, при участі оРдини, Приятелів та Знайомих. — В. Й. П.!
П. Щирба, секр.

Марія **ФЕДИШИН**, — членка Б-ва св. о. Миколая, Відд. 293 УНСоюзу в Бруклині (Савт), Н. Й., померла, по короткій недузі, в дні 21-го січня 1961 року, на 62-му році життя. Покійна народилася у священичій сім'ї, в селі Цигани, Західня Україна. До ЗДА прибула 1949 р., а до УНСоюзу вступила в 1950 р. Полишила у глибокому смутку сестру Богдану Тарнавську в Ню Гейвені, сина Олега, невістку Ірину і внука та багатьох Приятелів. Похорон відбувся з церкви св. о. Миколая в дні 24-го січня ц. р., на цвинтар св. Карла. — В. Й П.!
М. Демидчук, секр.

Перестарога українському громадянству

Тому три роки наші організації і поодиноких, добродушних людей навідував обманець, еміґрант із Волині та понатягав їх на сотні долярів. Федеральні аґенти (Еф. Бі. Ай.) зловили того обманця і суддя засудив його на три роки тюрми. При кінці грудня 1960 р. він вийшов на волю і піде знов дурити наших людей. У Сиракюзах, Н. Й., натягнув одну організацію і поодиноких людей на $390. У Рочестері, Н. Й., на около $300. Скільки по інших громадах, нам покищо не відомо.

Його вигляд менш-більш такий: молого росту, темнобльондин, бистрі (злодійкуваті) очі; важить 130 до 135 фунтів, років 30—35. Говорить поправно українською мовою, теж по російськи, польськи і здається, по німецьки.

Приїхавши в місцевість, де є українська церква, клюб і організації, то перш усього іде до священика і жаліється, що він бідний і голоден, бо лише два місяці, тому, як приїхав до Америки і не має з чого жити, або має працю, але ще не дістав вплатні. Священик милосердиться і дає кілька долярів на хліб. Від священика іде до укр. клюбу і то само говорить про свою нужду та покликається на священика, який йому вже трошки поміг, як чесному чоловікові. Наші люди теж милосердяться і дають, або позичають (на вічне віддання). У суді ми довідалися, що він приїхав до Америки ще 1952 р. і сталої праці ще не мав. Він теж сам підробляє чеки на малі і більші суми і часом знаходить ручителів, вибирає з банку гроші і втікає в іншу місцевість на „лови". Щоб затерти слід за собою і змилити федеральних аґентів — послуговується чужими іменами. На суді признався, що послуговувався чотирома чужими прізвищами.

Якщо той тип з'явиться у вашій громаді — ми певні, що він буде в кожній громаді, віддайте його в руки федеральним аґентам або поліції.

Управа Допомогового Комітету в Рачестері, Н. П.

(Courtesy Nat'l Cartoonists Society)

ТАРЗАН, ч. 4618. Успішні лови.

В найближчих кількох днях Тарзан виявив себе як неоцінений провідник. Його якнайкраще знання джунґлів дало білій людині трофеї.

І здобуло йому любов серед тубільців, бо вони були добре харчовані і почувалися щасливі.

Але П о м е р о й залишився стриманий під час цієї „приязної" ролі, і тепер Тарзан знав, що він мусить безпосередньо запитати цю людину.